

Zorgboekje van onze school.

“Als kinderen klein zijn geef je ze diepe wortels.
Als ze groter worden ... vleugels”

Zorgbeleid op onze school.

Ieder kind is uniek met zijn eigen talenten, uniek in zijn eigen denken en zijn.

Als school willen we inspelen op deze verschillen. Kinderen met hun eigen mogelijkheden en moeilijkheden willen we daarom zo goed mogelijk begeleiden in onze basisschool. Vanuit deze visie gaan wij als school het engagement aan om zorg te besteden aan al onze leerlingen. We vinden het belangrijk zicht te hebben op waar onze kinderen staan en op wat ze nodig hebben, zodat we hen gericht kunnen begeleiden en hen op al deze gebieden kunnen ondersteunen.

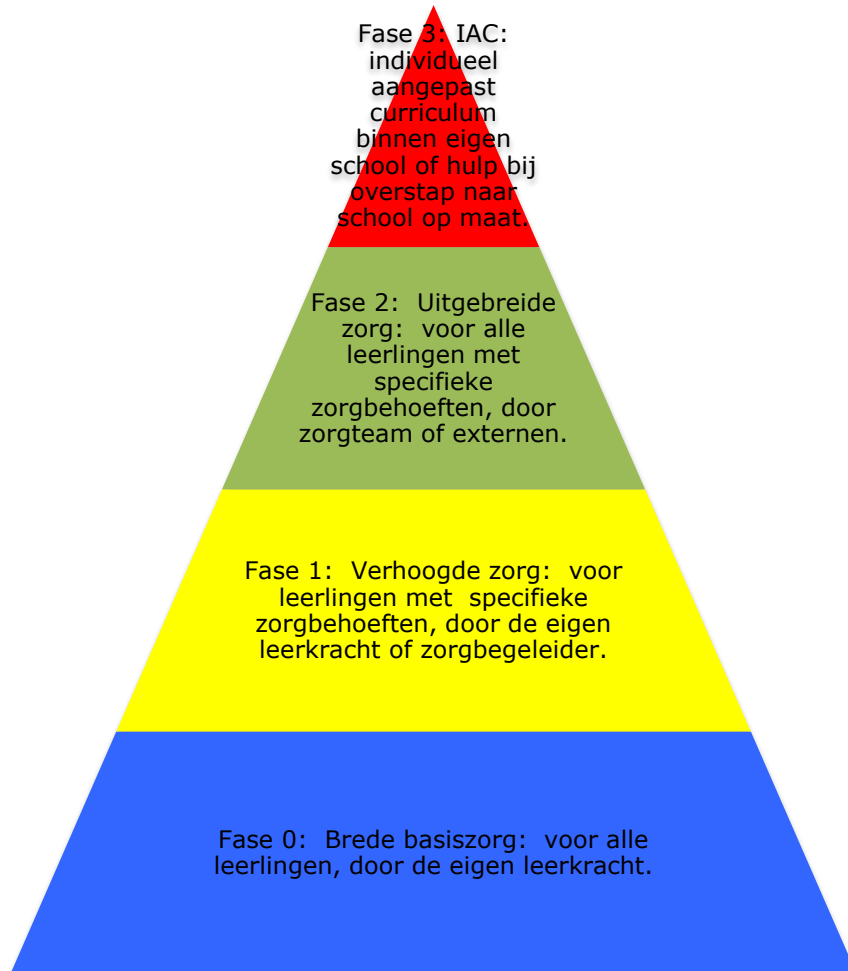
Dit betekent dat wij bereid zijn om een inspanning te leveren om kinderen met leer-en

ontwikkelingsmoeilijkheden of kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong zo goed mogelijk op te vangen en zoveel mogelijk onderwijs te bieden volgens hun noden.

Dit binnen de draagkracht en mogelijkheden van de klasgroep, de klasleerkracht en de school.

Hoe werkt zorg op onze school?

Hiervoor baseren wij ons op het zorgcontinuüm. Daarin zijn 4 fases te onderscheiden.

BREDE BASISZORG (fase 0)

Leerkracht = spilfiguur.

Goede zorg start met goed onderwijs in de klas. Het is de opdracht van onze school om de maximale ontwikkeling van alle leerlingen te stimuleren en problemen zo veel mogelijk te voorkomen.

Bij een brede basiszorg staat de gewone werking in de klas centraal. De leraar doet ertoe en zijn/haar aanpak maakt in vele gevallen het verschil. In fase 0 differentieert, observeert, evalueert, remedieert ... de leerkracht. Binnen hun mogelijkheden zullen al de leerkrachten inspanningen doen om hun leerlingen naar best vermogen te begeleiden.

Dit houdt in dat leerkrachten in hun eigen klas zorgen:

- voor een rijke leeromgeving met veel prikkels: vb.: een rijk en wel doordacht aanbod in de speel- leerhoeken, prenten/materiaal of filmfragmenten ter ondersteuning van een WO thema, korte instructies geven, kinderen aan het denken zetten, ...
- voor een basisveiligheid waarin kinderen zich geborgen voelen zodat ze kunnen werken aan hun emotionele en sociale vaardigheden: voeren van klasgesprekken, bespreekbaarheid van problemen, faalangstige kinderen geruststellen, begrip tonen, gevoelsmeter hanteren in de klas,...
- voor een gestructureerde en duidelijke aanpak met klaseigen afspraken. vb. een tijdlijn hangen om duidelijkheid te scheppen, op voorhand leermoeilijkheden inschatten en deze op een bepaalde manier aanpakken, ...
- voor spontane en gerichte observaties en afname van testen. (klastoetsen en standaard testen zoals toeters, rekenbegrippen, LVS, ...). Zo krijgt de leerkracht zicht op de vorderingen en de werkpunten en kan hij tot gerichte stappen komen om de leerling zo ver mogelijk te brengen.
- voor differentiatie: dit betekent de leerstof aanpassen (in tijd, hoeveelheid, moeilijkheid) erover wakend dat de ontwikkelingsdoelen en eindtermen bereikt worden. Zo kan de leerling de leerstof beter verwerken en kan het zijn dat hij minder/meer oefeningen maakt, meer/minder tijd krijgt, langer materiaal mag gebruiken, makkelijke/moeilijke oefeningen maakt, ...
- voor remediëring: dit betekent dat de leerkracht de leerstof extra gaat inoefenen of uitleggen eventueel met behulp van materiaal, schema's of andere hulpmiddelen.
- voor verrijking: dit betekent dat we uitbreiding voorzien voor kinderen met een voorsprong of kinderen die extra geprikkeld moeten worden (sterk rekenwerk, sterk taalwerk, breinkrakers,...)

VERHOOGDE ZORG (fase 1)

Wanneer de leerkracht een zorgvraag heeft en een leerling specifieke hulp nodig heeft, verhogen wij de zorg. We overleggen met het zorgteam hoe we hulp kunnen bieden.

De zorg verhogen kan op verschillende manieren.

- de zorgbegeleider begeleidt de leerling in de klas tijdens de les
- de zorgbegeleider herhaalt bepaalde leerstof, leert materiaal of schema's gebruiken, oefent extra oefeningen in, ...
- de zorgbegeleider gaat stapjes terug in de leerstof
- de zorgbegeleider loopt voor op de leerstof en oefent al iets in wat in de klas gaat komen, zo pikt de leerling tijdens de les sneller in. Dit valt onder het preventief werken.
- de zorgbegeleider voorziet materiaal voor in de klas: een map met uitdagende oefeningen, een map met herhalingsoefeningen, leesboekjes op eigen niveau, ...
- de zorgbegeleider neemt de klas over zodat de klastitularis zelf verhoogde zorg kan geven, een gesprek kan voeren met leerlingen of kan observeren in de klas.
- de zorgbegeleider voert een gesprek i.v.m. het welbevinden van het kind, ruzies of conflicten, leermoeilijkheden, ...
- de zorgbegeleider kan de leerkracht ondersteunen door samen te zoeken naar aanpakmogelijkheden voor bepaalde kinderen, een oudergesprek bij te wonen en mee voor te bereiden, observaties mee bekijken, analyseren en stappen uitwerken.

De klasleerkracht overlegt ook tussentijds met de zorgbegeleider of zorgcoördinator bij zorgvragen of noden.

We moeten steeds een weldoordachte keuze maken welke kinderen we extra zorg bieden onder begeleiding van de zorgbegeleider en welke kinderen zorg genieten van de klasleerkracht.

Elk trimester bespreken we onze leerlingen, dit in de vorm van een PRE-MDO en MDO. Zie uitleg hieronder.

Onze zorguren zijn beperkt..jammer genoeg kunnen we niet ieder kind een "eigen zorguur" toekennen.

PRE-MDO:

Op het PRE-MDO worden alle kleuters/leerlingen van de klas besproken. Bij deze bespreking zijn klasleerkracht, zorgleerkracht en zorgcoördinator betrokken.

Voor kinderen met verhoogde zorg wordt gekeken naar wat we binnen de school kunnen doen om deze kinderen verder te helpen in hun ontwikkeling. Ook wordt er geëvalueerd of zorg die reeds gebeurde vanuit de klaswerking en vanuit de zorgwerking, of dit iets opleverde. Kinderen die om één of andere reden nog steeds onvoldoende hebben geprofiteerd van het onderwijsaanbod dat ze reeds kregen, worden gesignaleerd in een MDO.

MDO:

Op het MDO is de CLB medewerkster aanwezig alsook de klasleerkracht, zorgleerkracht, zorgcoördinator en directie.

Dit overleg spreekt zich uit over het aanzetten van nieuwe interventies:

- Eerstelijns hulp op klas- of kindniveau
- Opstart van handelingsgerichte diagnostiek door CLB. Als ouders akkoord gaan, start op dit moment de uitbreiding van zorg (fase 2).
- Tweedelijns hulp door het inschakelen van externen

Hierbij hechten we er heel veel belang aan dat er niet alleen met de zwaktes, maar ook met de sterktes rekening gehouden wordt.

Het spreekt voor zich dat na dit overleg ouders kunnen uitgenodigd worden voor een gesprek.

UITBREIDING VAN ZORG (fase 2)

Na de kind-/ leerlingbesprekingen op het MDO kunnen een aantal kinderen uitbreiding van zorg nodig hebben. Samen zoeken we welke bijkomende ondersteuning en hulp nodig en haalbaar is. We gaan de leerling nog intensiever begeleiden binnen de draagkracht van de werking in de klas/school.

Schoolteam en leerling/ouders besluiten het CLB-team te betrekken bij de individuele probleemanalyse.

Het CLB neemt de regie op zich voor het verloop van het traject, voor de keuze van de interventies en voor de conclusies. Het coördineert de samenwerking met eventuele relevante externen, zowel diagnostische als hulpverlenende instanties (logopedist, kinesist, psychiater, multidisciplinair diagnose- en therapiecentrum, ...).

Verder zorgt het CLB ervoor dat de inbreng van externen maximaal kan afgestemd worden op de onderwijsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsbehoeften van leerkrachten en ouders.

Waaruit kan de uitbreiding van de zorg bestaan?

- Leerlingen mogen gebruik maken van extra hulpmiddelen zoals: schema's, structuurkaarten, vervoegkaartjes, rekenmachine, enz. Deze hulpmiddelen mogen ze ook op een overhoring gebruiken indien afgesproken. (compenseren)
- Hulp inschakelen van externen: logopedisten, kinesisten, psychologen, GON-juf, enz. In samenspraak met de ouders zullen wij steeds contact opnemen met de externen zodat we onze werking op elkaar kunnen afstemmen.
- Aanpassen van het leertraject op maat van het kind. Soms krijgt de leerling de hoeveelheid leerstof niet verwerkt, kan hij het leertempo niet aan of ontbreekt het aan inzicht en heeft hij het moeilijk om alles te verwerken en te onthouden. We gaan dan een stap terug in het leerprogramma en bieden leerstof op maat aan. De leerling wordt hierbij begeleid door de zorgbegeleider en de klasjuf/meester. Hij zal tijdens een inoefenmoment zelfstandig in zijn eigen map werken. Het aanpassen kan inhouden dat de leerling het jaar zal overdoen of dat hij wordt voorbereid op de 1B-klas, in dit geval krijgt hij/zij geen getuigschrift maar een attest. De gemaakte afspraken worden genoteerd en getekend door de ouders en de klassenraad. De leerlingen krijgen ook een aangepaste evaluatie en rapportering.
- Hulp vanuit het CLB: observaties, IQ afname, concentratietest, testing: lees- of spellingsachterstand of rekenachterstand, doorverwijzing naar gespecialiseerde diensten, voeren van gesprekken,... Doel: in overleg met ouders en school beschrijven welke bijkomende inzet van middelen, hulp en expertise wenselijk is.
- Gesprek met leerlingen en/of ouders bij vragen of noden.
- Ondersteuningsnetwerk:

Vanaf 1 september 2017 kunnen leerlingen met een (inschrijvings)verslag of gemotiveerd verslag voor ondersteuning terecht bij een ondersteuningsnetwerk. Dit geldt voor de leerlingen:

- ⇒ met een verstandelijke, motorische, visuele of auditieve beperking: samenwerking tussen scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs.

Type 2 (verstandelijke beperking)

Type 4 (motorische beperking)

Type 6 (visuele beperking)

Type 7 (auditieve beperking)

- ⇒ met een oriëntering naar type basisaanbod (dat de voormalige types 1 - licht verstandelijke beperking - en 8 - leerstoornis - vervangt), met een emotionele of gedragsstoornis, een spraak- of taalstoornis, of een autismespectrumstoornis: vorming van ondersteuningsnetwerken

Type basisaanbod (dat de voormalige types 1 - licht verstandelijke beperking - en 8 - leerstoornis - vervangt)

Type 3 (emotionele of gedragsstoornis)

Type 7 (spraak- of taalstoornis)

Type 9 (autismespectrumstoornis)

Scholen voor gewoon onderwijs bepalen, samen met het CLB en ouders, de ondersteuningsnaden. De scholen leggen hun vragen tot ondersteuning voor aan het ondersteuningsnetwerk.

Ondersteuningsaanvraag kan enkel gebeuren nadat er een diagnose is vastgesteld door een multidisciplinair team. Voor deze vaststelling verwijst het CLB door.

IAC: INDIVIDUEEL AANGEPAST CURRICULUM BINNEN DE EIGEN SCHOOL OF HULP BIJ OVERSTAP NAAR SCHOOL OP MAAT. (fase 3)

Leerlingen hebben recht op redelijke aanpassingen om in een gewone school onderwijs te volgen. Indien de aanpassingen onredelijk zijn om de gewone leerdoelen te bereiken, en er nood is aan een individueel aangepast curriculum, wordt er voor deze betreffende leerling een verslag opgemaakt.

De opmaak van een verslag houdt geen automatische overstap in naar een school voor buitengewoon onderwijs. Mits akkoord van de school kan er ook studievoortgang gemaakt worden in een school voor gewoon onderwijs. (inclusie)

Het M-decreet stelt dat inclusie de regel is en buitengewoon onderwijs de uitzondering.

Meer info over het M-decreet zie website:

<http://www.ond.vlaanderen.be/specifieke-onderwijsbehoeften/beleid/M-decreet/>

Deze scenario's (inclusie / overstap naar school op maat) mogen nooit onverwacht komen. We gaan hierbij samen op weg : ouders, leerkracht, zorgteam, directie en CLB.

Wij zijn er ons van bewust dat dit geen evidente stap is. Zowel de boodschap overbrengen als de boodschap ontvangen en verwerken vragen heel wat van al de betrokken partijen.

Handelingsgericht werken

Tijdens het doorlopen van de hierboven verschillende fases proberen we zoveel mogelijk handelingsgericht te denken en handelen.

De uitgangspunten van het handelingsgericht werken zijn:

- Kijken wat heeft een kind nodig (onderwijsbehoefte)
- rekening houdend met zijn omgeving
- bouwend op/rekening houdend met zijn positieve punten
- in samenwerking met ouders, leraren, leerling en begeleiders
- doelgericht werkend
- op een systematische en transparante wijze (leerlingvolgsysteem)
- met de focus op het belang van de leerkracht die de centrale hulpfiguur is.

Concrete zorginitiatieven

Kleuterschool:

Schrijfondersteuning:

Binnen onze kleuterschool wordt er extra aandacht besteed aan schrijfondersteuning. (juiste pengreep, goede schrijfhouding,...) Hiervoor komt de zorgjuf op vaste momenten in de klas om de kleuters extra te begeleiden. Ook krijgen onze kleuters peuterschrijfdans en schrijfdans.

Schrijfdans is een schrijf-en bewegingsmethode om kinderen vlot te leren schrijven. Via schrijfdanslesjes schrijbelen, schrijftekenen en schrijven we in de lucht, op het bord of op papier. Meestal worden de lessen begeleid op muziek. Op deze manier kunnen kinderen de schriftelijke expressie op een creatieve wijze ontplooiën. De schrijfdanslessen zijn bedoeld als voorbereiding op het schrijven in het eerste leerjaar.

Voor onze eerste kleuterklassers is het vooral belangrijk dat zij leren bewegen vanuit de schouders, arm en pols. Bij hen leggen we de nadruk op het schrijbelen. (= van kriebelen en krassen naar basisbewegingen gaan).

Onze tweede en derde kleuterklassers leren meer bewegen vanuit de polsen en vingers. Bij hen leggen we meer de nadruk op de overgang naar schrijfpatronen.

Taalondersteuning:

Naast schrijfondersteuning richten we eventueel ook een taalgroep op voor kleuters van de 2de en 3de kleuterklas. Anderstalige kleuters of kleuters die het moeilijker hebben met spraak, woordenschat of fonologische processen worden hierbij extra ondersteund in kleine groep.

Afname testen:

In de 3de kleuterklas worden er enkele testen afgenomen van onze kleuters.

In september wordt de eerste test rekenbegrippen afgenomen.

In februari wordt de toetertest afgenomen.

In mei wordt de tweede test rekenbegrippen afgenomen alsook de Kontrabastest voor de kleuters die niet zo goed scoorden op de toetertest. De testen worden steeds afgenomen door de zorgcoördinator.

Na elke testafname wordt gekeken met welke begrippen of deelaspecten bepaalde kleuters het nog moeilijk hebben. Hieraan wordt dan gericht gewerkt in de klas en worden de kleuters extra begeleid via zorg.

De resultaten van de testen worden steeds met de ouders besproken op het eerstvolgende oudercontact. Voor kleuters waarbij we merken dat het moeilijker gaat worden testen vroeger besproken met de ouders.

Observaties:

Verder worden al onze kleuters 2X per schooljaar doelgericht geobserveerd. Dit wordt bijgehouden in ons digitaal kindvolgsysteem. Dit voor de verschillende ontwikkelingsdomeinen. Vbn. Fijne motoriek, grove motoriek, denkontwikkeling, taalontwikkeling, sociale ontwikkeling,... We bespreken deze observaties tijdens de oudercontactmomenten.

Lagere school:**Leesondersteuning:**

Kinderen waarvan we merken dat het technisch lezen onvoldoende vordert geven we extra leesansen. Dit gebeurt vaak bij aanvang van de lessen. Projecten zoals niveaulezen, tutorlezen,... komen hier aan bod.

Spellingondersteuning:

De kinderen met spellingmoeilijkheden bieden we pre-teaching woordpakket aan. Ze krijgen het woordpakket al vroeger uitgelegd en kunnen ook al vroeger oefenen.

Rekentraining:

Quasi dagelijks organiseren de leerkrachten van het tweede tot en met het vierde leerjaar rekentraining in de klas.

Afname gestandaardiseerde testen:

Al onze leerlingen leggen begin en midden het schooljaar enkele gestandaardiseerde testen af van het LVS-VCLB. Deze testen stellen ons in staat de vorderingen van technisch lezen, spelling en rekenen te vergelijken met het Vlaamse gemiddelde.

Daarnaast doen we ook nog de volgende testen:

Salto: Deze 'verplichte' test meet de schoolse taal bij de kinderen bij de aanvang van het eerste leerjaar.

AVI: Deze leestest van verhalen meet het technisch leesniveau. (2X/jaar)

Dudal rekenautomatisatie: Deze test meet snel het technisch rekenniveau.

Voor begrijpend lezen gebruiken we de Vlaamse test "begrijpend lezen".

Daarbuiten gebruiken we de interdiocesane proeven om na te gaan of onze leerlingen op het einde van het 6de leerjaar de eindtermen bereiken.

Wie werkt er aan zorg in onze school?

Klasleerkracht

Zoals beschreven werd in het hoofdstuk over de preventieve basiszorg (fase 0), is de klasleerkracht verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg in de klas.

Zij zijn de onderwijsdeskundigen en hebben een signaalfunctie.

Zorgcoördinatoren:

Zorgcoördinator kleuterschool: Leen Rosiers
leen.rosiers@sintemariaschool.be

Zorgcoördinator lagere school: Ilse Seynaeve
ilse.seynaeve@sintemariaschool.be

Extra zorgjuffen:

kleuterschool: Annelies Lambrechts
annelies.lambrechts@sintemariaschool.be

lagere school: Aster Wielockx
aster.wielockx@sintemariaschool.be

Wie werkt er aan zorg buiten de school?

Ouders

Zorg begint in de eerste plaats bij de goede zorg van ouders: tijd maken voor je kinderen, zorgen voor gezonde voeding, duidelijkheid bieden en grenzen durven stellen, je kind op een positieve manier stimuleren en aanmoedigen, voor een veilige en geborgen thuis zorgen, je kind voldoende slaap gunnen zodat het fris naar school kan, zorgen voor een goede hygiëne, tijdig communiceren met de school bij vragen of bemerkingen, weekschema of agenda samen met je kind overlopen, ...

Een kind die deze basisveiligheid en goede zorgen mee heeft, zal zich op school beter kunnen concentreren op leerinhouden en opdrachten en zal zich beter in zijn vel voelen.

We vinden communicatie met ouders een belangrijke schakel binnen onze zorgwerking. (zie handelingsgericht werken)

CLB

CLB staat voor Centrum voor LeerlingBegeleiding. Deze centra werken gratis en onafhankelijk van de school. Zij zijn actief op vier domeinen.

1. Leren en studeren (leermoeilijkheden, verwijzing naar buitengewoon onderwijs, studiehouding, ...).
2. Schoolloopbaanbegeleiding (studie- en beroepskeuze, spijbelen, ...).
3. Psychisch en sociaal functioneren (welbevinden, gedragsproblemen, ...).
4. Preventieve gezondheidszorg (vaccinatieprogramma's, gezondheidsvoorlichting, medische onderzoeken, ...).

Opvolging van de leerplicht en medische onderzoeken door het CLB zijn verplicht. Het CLB werkt eveneens op vraag van de ouders, de school of de leerling. De informatie wordt op een vertrouwelijke manier behandeld.

CLB 'Het Kompas': Annemie Baplu - pedagoge
(contactpersoon voor onze school)
Annemie.baplu@clbkompas.be

Ook volgende personen zitten in het CLB-team:
Lieve Vrijs (maatschappelijk werkster)
Inge Keldermans (verpleegkundige)
Annemie Bogaert (CLB-arts)

Ondersteuner van het ondersteuningsnetwerk

Vanuit het ondersteuningsnetwerk (zie hierboven beschreven) komt een ondersteuner kinderen met een (inschrijvings-) of gemotiveerd verslag kinderen op school begeleiden. Wij werken samen met het ondersteuningsnetwerk Noord Brabant voor de bovenvermelde types. Voor kinderen met een motorische beperking werken we samen met een type 4 school zoals bv. Windekind.

Logopedisten

Voor die kinderen waarvoor de zorgpistes binnen de school niet volstaan, kunnen wij ouders aanraden om contact op te nemen met een logopedist. Deze mensen kunnen kinderen gedurende een bepaalde periode begeleiden om een achterstand in spraak, lezen, spelling of rekenen te proberen wegwerken.

Kinesisten

verbeteren van fijne en/of grove motoriek, ondersteuning schrijfmotoriek, ontspanningstechnieken, ondersteuning concentratie en aandacht, verbeteren van de werkhouding en zelfstandig zetten van denkstappen, ontwikkelen van de lateraliteit.

Psychologen

welbevinden of emotionele problemen: scheiding, rouwverwerking, faalangst, sociale vaardigheidstraining,...

Kinderpsychiater/neurologen

onderzoeken naar ontwikkelingsproblematieken, leerproblematieken, uitschrijven van een diagnose. Vermits zij artsen zijn, kunnen zij een wettelijk afwezigheidsattest uitschrijven. Een attest van de andere externe hulpverleners mogen wij wettelijk niet aanvaarden.

Revalidatiecentrum

Als kinderen over verschillende ontwikkelingsgebieden moeilijkheden ondervinden, kan aangeraden worden om het kind multidisciplinair te laten onderzoeken en eventueel begeleiden.

Als school zijn wij niet verbonden aan bepaalde externen.

Wij staan open voor een goede samenwerking met al de ondersteuners van onze kinderen. Ouders zijn vrij om te kiezen bij wie ze ondersteuning wensen.

Via de zorgcoördinator en het CLB-team kan u steeds adressen bekomen waaruit u vrijblijvend een keuze kan maken.

Contactmomenten op school:

De infoavond:

Tijdens de eerste of tweede week van september vindt er een gezamenlijk infomoment plaats voor alle ouders. Aansluitend kunnen de ouders terecht in de klas(sen) van hun kind(eren) waar ze van de klasleerkracht(en) uitleg krijgen over de klaswerking. De ouders worden op de hoogte gebracht van de klasafspraken m.b.t. klasverloop, de schoolagenda, huistaken, toetsen, evaluatie, ...

Informele communicatie:

Informele contacten met ouders aan de schoolpoort, op de speelplaats of aan de klasdeur, bieden mogelijkheden om met ouders van gedachten te wisselen over ervaringen en zorgen i.v.m. de ontwikkeling van hun kind. We hechten er belang aan dat dit buiten de lesuren gebeurt en dat de klaswerking hierdoor niet gestoord wordt. Ouders kunnen altijd een afspraak vastleggen met een leerkracht.

De klasleerkracht zal, indien nodig, een kort verslag hiervan opmaken in ons digitaal volgsysteem.

Formele communicatie:

OUDERCONTACTEN

Er worden twee/drie keer per jaar oudercontacten georganiseerd voor alle kinderen, maar het spreekt voor zich dat iedere ouder welkom is om buiten deze periodes ook gesprekken aan te vragen met de klasleerkracht of het zorgteam.

DE SCHOOLAGENDA – HET HEEN-EN WEERKFTJE

De schoolagenda is een belangrijk instrument i.v.m. informatiedoorstroming tussen ouders en de school. De kleuters hebben een heen-en weerkaftje, in het lager onderwijs werken we met een schoolagenda.

DE SCHOOLWEBSITE / NIEUWSBRIEF

Onze website www.sintemariaschool.be geeft een duidelijk beeld van onze school. Je vindt er allerlei nuttige informatie en verslagen + foto's van activiteiten.

Maandelijks verschijnt er een nieuwsbrief, die digitaal wordt bezorgd. Daarin worden o.a. alle activiteiten meegedeeld.

